

༢༡ | སྤྱི་ལོ་༢༠༢༥-༢༦ ལོའི་འཛིན་རིམ་བརྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་དཔེ་མཆོན་
རིམ་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ཆ་བཞོས།

SUBJECT CODE NO. 088 (BHOTI)
(CLASS X)
MARKING SCHEME 2025- 2026

Time Allowed: 3 hours

Maximum Marks: 80

སྤྱི་བཏང་གི་ལམ་སྟོན།

1. རིམ་གྱི་འདི་ནང་སྡེ་ཆ་བཞི་ཡོད།
2. སྡེ་ཆ་ག་ལ། བོ་རྟོགས་ཅུལ་(སྟོན་ཅུལ་) རི་བ་ལྔ་ཡོད།
3. སྡེ་ཆ་ཁ་ལ། ། འབྲི་ཅུལ་ རི་བ་གཉིས་ཡོད།
4. སྡེ་ཆ་ག་ལ། བརྒྱ་སྟོན་ རི་བ་བདུན་ཡོད།
5. སྡེ་ཆ་ང་ལ། སྟོན་དེབ་དངོས་ རི་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད།
6. ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་རི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལན་འདེབས་དགོས།

General Instructions:

1. the question paper contains four sections.
2. Section A-Reading contains 5 questions.
3. Section B-Creative Writing contains 2 questions.
4. Section C-Grammar contains 7 questions.
5. Section D-Literature (text book) contains 12 questions.
6. Attempt question as per specific instructions.

Section A: Reading Comprehension (10 Marks)

སྡེ་ཆ་ ༡༽ སྟོན་ཅུལ་

ལ་དྲགས་རི་ཕྱོངས་ཡར་རྒྱས་ལྷན་ཆོག་གིས་བསྟན་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལྷ་བ་ ༡༠ ལོའི་ཆོས་ ༡༩ཉིན་ལ་དྲགས་
དཔལ་ཐམ་དུས་སྟོན་བཅིས། འདི་ནི་ལ་དྲགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ནང་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་པའི་མི་སྣ་མཆོན་བྲགས་ཆེ་བ་ཀུན་གྱི་བླ་བུ་
དང་། དེ་དག་གི་མཛད་རྗེས་བཟང་ལོ་ཀུན་ལ་བསྟན་བརྒྱུ་དང་མ་འོངས་པའི་གཞིན་སྟེས་ཀུན་ལ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

ཡིན། ད་ལན་ལ་དྲགས་དཔལ་རྩམ་དུས་སྟོན་གྱི་འགོ་འཇུགས་རྒྱལ་པོ་མཆོན་སྟན་གྲགས་ཅན་སེངྒེ་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཁོང་གི་དབུ་
 གླེང་མ་སྟག་ཆང་རས་པ་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ། དུས་དེའི་ཡིག་དཔོན་མཁས་པ་དཔོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་མགོན་གསུམ་གྱི་བླ་
 གསོ་དང་དཔལ་རྩམ་ཀུན་མི་མངས་ལ་མཛོན་ཕྱིར་གླེང་མ་སྟག་ཆང་རས་ཆེན་གྱི་གསོལ་པོར་དང་། དཔོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་
 མགོན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཕྱག་དཔེ་དང་། སླེའི་ར་མ་མས་ཇིད་ནས་གླེང་མ་སྟག་ཆང་རས་པའི་ཕྱག་བེར་ཀུན་པོག་དཀར་འཆོར་དང་
 བཅས་དཔལ་མཁར་དགུ་ཐོག་གི་ཁ་ཐོག་ཆེན་མོར་ལྷ་རྩ་དང་ལྷ་གསོལ་བ་སོགས་སྤར་གྲིམས་གྱི་རྟགས་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོ་
 བྱས་ནས་སླེའི་པོ་ལོ་ཐང་དུ་དགའ་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ཆོགས། རང་སྤྱོད་ཆོགས་ཆེན་གྱི་དབུ་སྤྱོད་། འཛིན་སྤྱོད་། སྤྱི་འཕུས། གཞུང་
 གི་དཔོན་པོ་ལྷན་རྒྱལ། ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་དབུ་སྤྱོད་དང་མི་མང་གུངས་མང་ཞལ་འཛོམས་ཐོག་དེག་མཚོ་འཛམ་དབྱངས་རྒྱལ་
 མཆོན། མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན། དགེ་ལུབ་བསྟན་དཔལ་ལྷན་དང་ཤེའ་རྩ་མེད་ཀུན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་རྣམ་རྒྱལ། གླ་
 མ་སྟག་ཆང་རས་པ། རྒྱལ་པོ་ཁ་ཏུན་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་ཆེ་མཛད་འཕྲིན་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་རྒྱལ་པོ་སྟེང་ལ་དྲགས་གྱི་
 རྒྱལ་རབས་ནང་རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་དང་འབྲེལ་བའི་སེངྒེ་རྣམ་རྒྱལ། གླ་མ་སྟག་དང་འབྲེལ་བའི་སྟག་ཆང་རས་ཆེན། དཔོན་ནམ་མཁའ་
 དང་འབྲེལ་བའི་ནམ་མཁའ་དཔལ་མགོན་ཞེས་པའི་མཆོན་སྟན་གྱི་གྲགས་པ་མི་མངས་ཆང་མ་ལ་གསལ་པོར་མཛོན་སྤྱབ་པ་བྱུང་།
 ད་ལན་གྱི་དཔལ་རྩམ་དུས་སྟོན་དང་སྐབས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་ཁྲའ་ཆེ་རིང་ལོར་བྱ་སྟེ་མོ་ལོ་ཐང་པ་ལ་དཔལ་རྩམ་གཟེངས་རྟགས་
 ལུལ། དེར་ཞལ་འཛོམས་པ་ཀུན་ལ་གསོལ་ར་བཞེས་ཏོག་དང་གར་ཅེད་སྤྱོད་དབྱངས་ཐབ་རྒྱས་གཟེགས་འབྲེལ་ཞུས་
 རས། ལོ་སྟར་ལ་དྲགས་དཔལ་རྩམ་དུས་སྟོན་བཅི་རྒྱའི་ཡིད་སྟོན་བཟང་པོ་དང་བཅས་མཛད་སྟོ་གྲོལ་ཏོ།

1. ཁོང་གི་ཆ་འཚམས་འདི་བསྐྲགས་ནས་འོག་གི་དྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྲིས། (1×3=3)
- I. རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དབུ་གླེང་མ་སྟག་ཆང་རས་པ། (1)
 - a) གླ་མ་ཆུལ་གྲིམས་ཏེ་མ། b) གླ་མ་སྟག་ཆང་རས་པ། c) གླ་མ་བཀའ་ཤེས་བསྟན་འཕེལ། d) ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།
 - ལན། b) གླ་མ་སྟག་ཆང་རས་པ།
- II. དཔལ་རྩམ་དུས་ཆེན་གང་དུ་ཆོགས། (1)
 - a) སླེའི་པོ་ལོ་ཐང་། b) སླེའི་ལོ་ཁང་། c) སླེའི་མཁར། d) ཤེའ་གྱི་མཁར།
 - ལན། a) སླེའི་པོ་ལོ་ཐང་།
- III. དཔལ་རྩམ་གཟེགས་རྟགས་བསྐྲུས་མཁན་སྤྱི་ལོ་ནམ། (1)
 - a) འཛམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ། b) མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན། c) རྒྱ་ཁྲའ་ཆེ་རིང་ལོར་བྱ། d) ཤེའ་རྩ་མེད་
 - ལན། c) རྒྱ་ཁྲའ་ཆེ་རིང་ལོར་བྱ།
2. ལ་དྲགས་དཔལ་རྩམ་དུས་ཆེན་གྱི་དབུ་བཅིས། (2)

ལན། ལ་དྲགས་ལ་དཔལ་རྩམ་དུས་སྟོན་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་བ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ཉིན་བཅིས།

ཡང་ན།

དཔལ་རྩམ་ཆེན་བཅི་བྱའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ།

ལན། དཔལ་རྩམ་ཆེན་འདི་ནི་ལ་དྲགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་མི་སྣ་མཚན་གྲགས་ཆེ་བ་ཀྱན་གྱི་བློ་གསོ་
དང་། དེ་དག་གི་མཛད་རྗེས་བཟང་པོ་ཀྱན་ལ་བསྐྱབས་བརྗོད་དང་མ་འོངས་པའི་གཞིན་སྤྱིས་ཀྱན་ལ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཡིན།

3. འོག་གི་ཆོགས་བཅད་འདི་བསྐྱབས་ནས་ངེ་བ་རྣམས་ལ་ལན་ཐོངས། (1x2=2)

ནོར་གྱི་མཆོག་ནི་སྤྱན་པ་སྟེ།

བདེ་བའི་མཆོག་ནི་སེམས་སྦྱིད་པ།

རྒྱན་གྱི་མཆོག་ནི་ཐོས་པ་དེ།

གྲོགས་པོའི་མཆོག་ནི་མི་བསྐྱབས་པའོ།

མཁས་པ་དེ་ལྟར་ཐབས་སྤྲུག་ཀྱང་།

སྤྱན་པོ་འཇུག་པའི་ལམ་མི་འགོ།

ཆར་འདོད་བྱིན་སྟོམ་ན་ཡང་།

ས་ལ་བབས་པའི་རྩ་མི་འབྱུང་།

I. བོད་གི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་སྤྱི་གསུངས་ནས་བྲངས་པ་ཡིན་ནམ། (1)

a) རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ།

b) ས་སྤྱ་བརྗེད་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

c) རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ།

d) དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ།

ལན། b) ས་སྤྱ་བརྗེད་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

II. སྤྱན་པོ་འཇུག་པའི་ལམ་ལ་སྤྱ་མི་འགོ། (1)

a) ཆར་འདོད་བྱིན།

b) མཁས་པ།

c) སྤྱ་བོ།

d) སེམས་ཅན།

ལན། b) མཁས་པ།

4. ཆར་འདོད་བྱིན་སྟོམ་ནང་ས་ལ་བབས་པའི་རྩ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བྱེད། (1)

ལན། ཆར་འདོད་བྱིན་སྟོམ་ནང་ས་ལ་བབས་པའི་རྩ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་ཐབས་སྤྲུག་ཀྱང་སྤྱན་པོ་
འཇུག་པའི་ལམ་ལ་མི་འགོ།

5. རྒྱུན་གྱི་མཆོག་ནི་ཐོས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ། (2)

ལན། ཤེས་བྱའི་གནས་ནམས་ལ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསལ་གནང་རྒྱུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱན་ལྡན་པས། མི་ཆོགས་གང་དུ་
འགྲོ་ནའང་བཅི་བཀྱར་ཆེ་ཞིང་རྩལ་བཟླེད་དང་ལྡན་པས་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱན་ནམས་ལས་བྱུང་བར་དུ་འབགས་སོ།

ཡང་ན།

མཆོག་བཞི་པོ་དེ་གང་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། མཆོག་བཞི་པོ་ནི། རྟོན་གྱི་མཆོག་ནི་སྤྱིན་པ་དང་། བདེ་བའི་མཆོག་ནི་སེམས་སྤྱིད་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་མཆོག་ནི་
ཐོས་པ་དང་། གྲོགས་པོའི་མཆོག་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་བཅས་སོ།

Section B: Creative Writing (10 Marks)

ཕྱི་ཚམས། ཁ་ཤིན་ལྟོ་འཕྲི་ཅུལ།

6. རང་གི་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ལ་ཡུལ་ལ་ཟམ་པ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྟོན་འཁྱུར་ཞིག་བྲིས། (5 marks)

ལན། ༢༠༢༡ ལོའི་དུགས་རང་སྤྱོད་རི་ལྟོངས་ཡར་རྒྱས་ལྡན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་གོང་མའི་སྤྱི་འཐུས་དཔལ་ཆེ་རིང་མཆོག་གི་བྱུང་དུ་
ཞུ་གསོལ།

སྤྱི་གོང་མའི་སྤྱང་མིག་གི་གོང་ཆོར་ཡོད་པའི་རྩ་ཡུར་ནང་དབྱར་ཁ་ཆར་པའི་སྐབས་རྩ་མང་པོ་འཕེལ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་གོང་
ཆོར་མི་ནམས་ཉིན་ལྟར་ཆོར་རར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་མ་ཟད་སློབ་ཤུག་ནམས་སློབ་གྲུང་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཆེན་གསལ་
གཞུང་བ་དེ་བཞུལ་དགོས་ཆེ་ཆོར་མའི་ཆེད་དུ་གཉེན་ཁ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཡོད་པས། སྤྱི་ཞབས་ཁྱེད་ཀྱིས་ས་གནས་ཀྱི་མ་
དདུལ་ནས་སྤང་མིག་གོང་ཆོར་མི་སེར་ཆོར་མའི་དགོས་མཁོར་གཟིགས་སྟེ་རྩ་ཡུར་དེར་གང་སྤྱར་ཟམ་པ་ཞིག་བཟོ་སྟོན་ཡོང་
བར་ཞུ་རྒྱུ་དང་བཅས། སྤྱི་གོང་མའི་སྤྱང་མིག་གོང་ཆོར་མི་དམངས་ཀྱི་འཐུས་མི་ནམས་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ ༣ ཆོས་
ལ་ཉིན་

བུལ།

ཡང་ན།

རང་གི་སློབ་གྲུང་དག་གི་ཆུང་ལ་ཉན་གཅིག་གི་རིང་དགོངས་ལྷ་ཞིག་གིས།

ལན།

༡༡། །མཁུན་བཅེ་མཚུངས་མེད་སློབ་གྲུང་དག་ཆེ་མཆོག་གི་

ཞབས་བྱ་དུ། ལྷ་གསོལ།

གྲུས་འཛིན་རིམ་བྱུག་པ། གྲུས་རིམ་ན་ སློབ་བྱ་འགྱུར་མེད་ནམ་རྒྱལ་དེ་རིང་གཟུགས་ཁམས་མི་བདེ་བའི་རྒྱན་
གྱིས། སློབ་གྲུང་མངལ་ཐུབ་པ་མི་འདུག་པས། ཉན་གཅིག་རིང་དགོངས་པ་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ལྷ་རྒྱ་བཅས། གོང་མིང་
བས་ བྱི་ལོ་༢༠༢༣ ལྷ་༥ ཆེས་༡༩ ལ།

ཐུལ།

7. གཤམ་གསལ་བརྗོད་གཞི་རྣམས་ལས་གཅིག་གི་ཐོག་ཡིག་འབྲེང་ཉི་ཤུ་ལས་མི་ཉུང་བའི་འབྲི་ཙམ་རེ་གིས།

(5 Marks)

a) རང་དབང་དུས་ཆེན།	b) ཆོན་རིག་གི་སན་ཐོགས་དང་གཞོན་སྐྱོན།
c) ལ་དྲགས་ཀྱི་གནས་ཆེན་བཞི།	d) སློབ་བྱུག་གི་མི་ཆེ།

སློབ་བྱུག་གི་མི་ཆེ།

སྤྱིར་བཤད་ན་སློབ་བྱུག་གི་མི་ཆེ་དེ་ཉ་ཅང་སྤྱིད་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་སློབ་བྱུག་གི་དུས་སུ་ང་ཆོ་ལ་
ལས་འགན་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། སློབ་བྱུག་གི་དུས་སྐབས་དེ་མི་ཞིག་གི་མི་ཆེ་མི་ཆུང་པོ་འདྲ་བའི་ནང་གསེར་ལས་སྤྱུག་པའི་
ཆེས་རང་དབང་ཅན་གྱི་དུས་ཤིག་ཡིན། ང་ཆོ་འུ་མི་ཆེ་འདྲ་བའི་སྤྱུག་གསེར་པ་དང་སློབ་གསོ་གསེར་པ་ཐོབ་པའི་དུས་ཤིག་
ཀྱང་ཡིན། སློབ་བྱུག་གི་མི་ཆེ་དེ་མང་གཞི་ཡིན་པས་དེར་འབད་འཐབ་གང་བྱས་པ་དེས་ང་ཆོ་འུ་མི་ཆུང་པའི་མི་ཆེ་འདྲ་བའི་
རང་ཉིད་འགྱོད་པ་སྤྱི་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་བཟོ་ཐུབ། སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ང་ཆོ་འུ་བསམ་སློབ་ཉི་ཉ་ཅང་འགྱུར་ལྡོག་
ཆེ་བ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ཉན་རེ་བཞིན་ང་ཆོ་འུ་སྤྱད་པའི་ནང་དུ་ཡང་བསམ་སློབ་གསེར་པ་མང་པོ་ཞིག་སློབ་ཀྱི་ཡོད། བསམ་སློབ་
གསེར་པ་འདི་དག་བཟང་ངན་གཉིས་ཀ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དག་གིས་ཁྱིད་པའི་ཤེས་བྱའི་ཁྱོད་དུ་ང་ཆོར་བཟང་ངན་གྱི་
དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་པའི་སློབ་གསོ་ཡང་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། སློབ་བྱུག་གི་དུས་སྐབས་ནི་བརྒྱན་གཤེར་ཆེ་བའི་ས་གཞི་ཞིག་དང་འབྲ་
བ་ཡིན། ས་གཞི་དེར་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་གང་བཟབ་པ་དང་དེའི་དབྱིབས་གང་འབྲ་ཞིག་བཟོ་དགོས་པས་མ་ནའང་དེ་ལྟར་འགྱུར་སྤིང་

བ་ཞིག་ཡིན། སློབ་སྤྲུག་གི་མི་ཆེན་པོ་ཆོ་ཆང་མའི་འཆོ་བའི་ཁྲིད་དུ་ཐེངས་གཅིག་ཡོང་ངེས་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་སློབ་སྤྲུག་གི་
སྐབས་སུ་སློབ་གསོ་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་བཟང་པོ་ཞིག་ལེན་མ་ཐུབ་ན། དུས་དེ་ནི་ཕྱིར་ལོག་ཐུབ་པ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པ་མ་ཟད་
འཇམ་སྒྲིང་དང་གོམ་པ་རིམ་བཟོད་ཀྱིས་འགྲོ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ངེས་ཡིན།

Section C: Grammar (25 Marks)

སྡེ་ཚན། གཤམ་བཞུགས་སྒྲིག་པ།

8. གཤམ་གསལ་འདྲི་བ་རྒྱུ་ལ་ལན་བྲིས། (1x10=10)

I. དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གི་ཚུམ་པ་པོ་སྤྲུ་ཡིན། (1)

- a) དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་དོ་རྩེ། b) ཐོན་མི་སྤྱོད།
c) དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། d) འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཆོན།

ལན། a) དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་དོ་རྩེ།

II. སྤྱིར་ཡི་གེ་རྒྱུ་ལ་ཅན་དུ་བྲིས། (1)

- a) ལྷ། b) འཇི། c) གཉིས། d) གསུམ།

ལན། c) གཉིས།

III. ཡི་གེ་གང་ལ་མཆན་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཅེས་ཀྱང་ཟེར། (1)

- a) ཨ། b) ག་ད། c) ང་ཉ་ན་མ། d) བ།

ལན། a) ཡི་གེ་ཨ།

IV. སྤྱིར་འདུག་མ་ཞིང་གི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་ནམ། (1)

- a) ག་ད། b) མ། c) བ། d) ལ།

ལན། c) ག་ད།

V. ཆོ་སྐབས་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་གང་གི་ནང་ཆན་ཡིན་ནམ། (1)

- a) རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བཞི་པ། b) རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བདུན་པ། c) རྒྱུ་ལ་དབྱེ་གསུམ་པ། d) རྒྱུ་ལ་དབྱེ་གཉིས་པ།

ལན། d) རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བདུན་པ།

VI. རྒྱུ་ལ་འདུག་གི་མེད་ཡི་གེ་རྒྱུ་ལ་གང་གང་ཡིན། (1)

- a) ག་ད་བ་ས། b) ཉ་ར་ལ། c) ང་མ་ལ། d) ག་ལ་ས།

ལན། b) ང་མ་ལ།

VII. སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིག་གུས་ཡི་གེ་གིས། ཅེས་པའི་སྐབས་བྱེད་པ་གང་ཡིན། (1)

- a) སྒྲིག་གུ། b) བསྟན་འཛིན། c) ཡི་གེ། d) གྲིས།

ལན། a) སྒྲིག་གུ།

VIII. རྗེས་འཇུག་ལ་ནང་གསལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་ཡོད། (1)

- a) ལྷ། b) བདུན། c) བཞི། d) བརྒྱད།

ལན། d) བརྒྱད།

IX. སློན་འཇུག་གི་ཤོ་ཡིག་བ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཙམ་གྱི་སློན་དུ་འཇུག (1)

- a) བཅུ་དྲུག b) བཅུ་གཅིག c) བཅུ། d) དྲུག

ལན། b) བཅུ་དྲུག

X. བྱེད་པ་ཤོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་བྱ་ཆོག་ལ་གང་ཟེར། (1)

- a) བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག b) དངོས་ཤོ་བདག c) དངོས་ཤོ་གཞན། d) བྱེད་མེད་ལས་ཆོག

ལན། a) བྱེད་མེད་ལས་ཆོག

9. བཟ་གིས་གྱིས་སྒྲིག་གུས་ཡི་གེ་གིས། ཞེས་པ་ལས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ངོས་འཛིན་གྱིས། (2)

ལན། བཟ་གིས་གྱིས་སྒྲིག་གུས་ཡི་གེ་གིས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཟ་གིས་ནི་བྱེད་པ་ཤོ་དང་། ཡི་གེ་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ལམ་ལས་དང་། གྲིས་ནི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ན།

རྟགས་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་གྲིས།

ལན། དབྱངས་གསལ་སློན་རྗེས་རྟགས་སྒྲ་ཙམ་དག་ཞན་གྱི་སློན་པོ་མོ་མ་ནིང་སོགས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེའི་འཇུག་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་སློན་པའི་གཞུང་ཡིན་པས་ན་རྟགས་འཇུག་ཟེར་རོ།

10. བྱེད་མེད་ལས་ཆོག་གི་དཔེར་བཞིན་བཞི་གིས། (2)

ལན། མ་ཅི་འཁོར། ཐག་པ་ཆད། ཤིང་ཆག འོད་འབར། ལྷ་བུའོ།

11. སློན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེས། (2)

ལན། སློན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཤམ་གྱི་རེའུ་མིག་ལྟར་རོ།

ཕོ།	མ་ནིང་།	མོ།	ཤིན་ཏུ་མོ།
བ།	ག་ད།	ལ།	མ།

ཡང་ན།

རྩིས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་བྲིས།

ལན། རྩིས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཤམ་གྱི་རེའུ་མིག་ལྟར་རོ།

ཕྱོ།	མ་ནིང་།	ཕྱོ།
ག་ད་བ་ས།	ན་ར་ལ།	ང་མ་ལ།

12. རྩིས་འཇུག་གི་མ་ནིང་དུ་ཡིག་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་གང་ལ་འཇུག་གས། (3)

ལན། རྩིས་འཇུག་གི་མ་ནིང་དུ་ཡིག་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ལྟེན་འཇུག་སྟེ། ཀ་བ་ག་བ་ང་མ་བཅས་སོ།

ཡང་ན།

བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དོན་བྲིས།

ལན། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། བྱ་ཞེས་བ་བྱ་བ་དང་། བྱེད་ཅེས་བ་བྱེད་བ་ལོ་དང་། ལས་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ།

13. རྩིས་འཇུག་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་གང་གང་ཡིན་ནམ། (3)

ལན། རྩིས་འཇུག་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ནི། ཕོ་ལ་སྦྱེས་བྱ་རབ་འབྲིང་མཐའ་གསུམ་དང་། ཕོ་ལ་ཕོ་དང་ཤིན་ཏུ་ཕོ།
མ་ནིང་ལ་འགྱུར་བ་མ་ནིང་། མཆན་གཉིས་མ་ནིང་། མཆན་མེད་མ་ནིང་བཅས་སོ།

ཡང་ན།

མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་རྟགས་ལྟར་སོ་སོར་བྲིས།

ལན། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་རྟགས་ལྟར་དབྱེ་སྟེ།

ཕྱོ་-- ཀ་ཅ་ཏ་བ་ཅ།

མ་ནིང་། -- ཁ་ཆ་ཐ་བ་ཆ།

ཕྱོ་ -- ག་ང་ད་བ་ང་བ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས།

ཤིན་ཏུ་ཕོ། -- ང་ཉ་ན་མ།

ཕོ་གཤམ། -- ར་ལ་ཏ་ཨ།

14. དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་མོང་གི་མཆོད་བརྗོད་བྲིས། (3)

ལན། རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དབྱིད། །གཞོན་ནུའི་གཟུགས་ཀྱིས་རྣམ་ཐོལ་བ།།

རྩི་བཙུན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། །དབྱེར་མེད་སྒྲ་མའི་ཞབས་བརྟུང་ནས།

ཡང་ན།

རང་ངོས་ནས་དཔེར་བརྗོད་ཅིག་བྲིས་ཏེ་དངོས་པོ་བདག་གཞན་བྲིས།

ལན། བསྟན་འཛིན་གྱིས་དོ་བས་ཤེས་གཅིག་ལྟ་བུར་མཆོད་ན། ཤེས་གཅིག་པ་པོ། གཅིག་བྱེད། གཅིག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་གསུམ་ནི་དངོས་པོ་བདག་དང་། གཅིག་བྱེད་ཤེས་དང་། དེ་གཅིག་པར་བྱ་བའི་ལས་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་གཞན་ཡིན་ནོ།

Section D: Literature (Main Course Book) (35 Marks)

སྡེ་ཆ་ན། ང་ཉིད་སློབ་དེབ་ཀྱི་སྡེ་ཆ་ན།

15. གཤམ་གསལ་བྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་བྲིས། (1x2=2)

I. ལྷ་ལྷུང་ཆེན་པོ་སྐུ་བྱེད་དེའི་ལྷ་ཐུན་དག་གི་ལྷ་ངས་ལ་ཆགས་པའི་ལྷ་ངས་ལ་ཅི་ཞེས་འཛོད། (1)

a) བྱང་ཐང་། b) བོད་རིགས། c) ལྷ་མ་ར། d) དཀར་འབྲིལ།

ལན། b) བོད་རིགས།

II. ཨིས་ལྷམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་སློབ་གཏོད་པ་པོ་སྐུ་ཡིན་ནམ། (1)

a) ཏ་ཟ་རྟ་མཆོད། b) ལྷ་ར་ས་ཡིད་ཏམ་དེ། c) ཏ་ཟ་རྟ་ལྷོ་ས། d) ས་ཡིད་རྒྱུར་བཤམ།

ལན། a) ཏ་ཟ་རྟ་མཆོད།

16. འབྲོག་པའི་མི་རིགས་གང་གང་ཡིན་ཐོག་མ་གང་ནས་བྱུང་། (2)

ལན། འབྲོག་པ་ཀུན་ཐོག་མ་འབྲུག་གིས་བྱེད་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པའི་ལྷ་བྱེད་མི་རིགས་ཡིན།

ཡང་ན།

སྐྱ་རིག་པའི་དོན་བྲིས།

ལན། སྐྱ་རིག་པ་ནི་མིང་དང་ཆོག་ལ་ཁོར་འཁྱུལ་ཞུགས་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་ཀུན་སེལ་བ་དང་ཆོས་དང་སྤྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཀུན་ཡི་གཤེད་ལམ་ནས་མ་ཁོར་མ་འཁྱུལ་བར་སྤེལ་བ་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ལ་ཟེར།

17. ཆད་མ་རིག་པ་སྦྱངས་ན་ཐན་ཐོགས་གང་ཡོད། (2)

ལན། ཆད་མ་རིག་པ་ལ་སྦྱངས་ན། ཆད་མ་རིག་གི་ལམ་དང་མཐུན་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་བདེན་དོན་ལས་སྤྲོད་པ་དང་མཉམ་ཏུ་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན། མ་ཟད་སྤྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་ཀྱང་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་ནས་བྱེད་པ་དང་། གཏམ་སྤྲོད་གོས་པའི་ཆོད་ལང་རྒྱ་མཆོད་ཆད་ལྡན་ཀྱི་སྐོན་ནས་བཤད་བྱུང་བ་ཡིན།

ཡང་ན།

སྔོན་དུས་ཞིང་འབད་པའི་ནང་ལ་ལག་ལས་ཀྱི་བཟོ་བྲུ་ཁང་ཅིའི་ཕྱིར་ཟེར།

ལན། སྔོན་དུས་ཞིང་འབད་པའི་ནང་ལ་ལག་ལས་ཀྱི་བཟོ་བྲུ་ལྟ་ཡོད། འུ་མོ་ཀུན་གྱིས་བལ་ལས་དང་བུ་ཚ་ཀུན་གྱིས་སྤྱད་ལས་དང་ལྷན་གོས་ཀུན་བཟོ་སྤྱད་བྱེད། བ་ལང་མཛོ་མོ་ཀུན་ལས་འོ་མ་དང་མར་ལྷུར་སོགས་བཞོན་ཚུ་སྟེལ་ཞིང་། ལྷང་སྤོང་ཀུན་ལས་ཤིང་ཆ་གང་བགོས་ལེན་ནས་རང་ལྷང་ནས་གཞན་ཀུན་ལའང་འཆོང་ཐུབ་སོ།

18. ནང་པའི་ཆོས་བརྒྱད་བཞི་པོ་དེ་གང་གང་ཡིན། (2)

ལན། ནང་པའི་ཆོས་བརྒྱད་བཞི་པོ་ནི། ཉིང་མ་པའི་ཆོས་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱད། ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། དགོ་ལུགས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་བཅས་སོ།

ཡང་ན།

ལ་དྲགས་སུ་ཨིས་ལྷམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་དུས་ཅི་ཙམ་ལ་སྟེབས།

ལན། ཀུམྱིར་གྱི་རྒྱལ་རབས་བ་ཀུན་གྱི་ནང་བཞིན་ལ་དྲགས་སུ་ཨིས་ལྷམ་གྱི་ཆོས་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ལ་སྟེབས་པ་ཡིད་ཨ་ལི་ཉམ་དུ་ནིས་ཁྱོངས་པར་འདོད།

19. ཆོས་ཤེས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་རི་ལྟར་གཙོད་ཀྱས། (2)

ལན། ཆོས་ཤེས་ཤིང་བསྐྱབ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོན་རྒྱལ་དང་། སེར་སྒྲ། སྤྱག་དོག་དང་། ཆགས་སྤང་། མྱོངས་གསུམ་སོགས་ཡིན་པ་ཤེས་ནས། དེ་རྣམས་ཞི་ཞིང་བརྒྱག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་ཉག་ཏུ་ཞི་འཇམ་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་འདའ་བ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་བཟོད་པ་མི་འབྱུང་ངོ་།

ཡང་ན།

གསོ་བ་རིག་པའི་དོན་དང་རྒྱད་བཞི་པོ་དེ་གང་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། མི་དང་དུད་འགྲོའི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་འཁྲུགས་ནས་ནད་བྱུང་བ་ཀུན་གསོ་བའི་ཐབས་ཏེ་ནད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། ནད་ཅི་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། ནད་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་སེལ་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། ནད་བསལ་ཅིང་མེད་པར་བྱས་ཆར་རྟེན་སྦྲེལ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཅོས་ཐབས་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེའི་རྒྱད་བཞི་པོ་ནི། ཅ་རྒྱད། གཤམ་རྒྱད། མན་རག་གི་རྒྱད། ཕྱི་མའི་རྒྱད་བཅས་སོ།

Poetry Section

ཆོགས་བཅད་སྡེ་ཚན།

20. གཤམ་གསལ་ངེ་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྲིས། (1x4=4)

I. རིག་པ་འདོད་ན་གང་འདོར་དགོས། (1)

- a) སྤྱག་ལྷལ། b) རྒྱུ་ལོར། c) བདེ་བ། d) བ་ལྷལ།

ལན། c) བདེ་བ།

II. ས་ལེ་སྤྲུམ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ། (1)

- a) ཁང་བ། b) གསེར། c) མེ་ཉོག། d) གཡུ།

ལན། b) གསེར།

III. ཁ་རྩོག་འདུག་ ཅེས་པའི་ཚུམ་བ་པོ་སྤྲུམ་ཡིན་ནམ། (1)

- a) འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཆོན། b) ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ།

- b) ས་པའ་ཀླན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། d) འཆི་མེད་རྣམ་རྒྱལ།

ལན། b) ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ།

IV. གནའ་དུས་ཀེ་སར་མང་པོ་སྤྲུམ་སྟེལ། (1)

- a) དག་བཙུག་པ་ཉི་མ་གུང་བ། b) ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།

- b) སྤྲུམ་སྤྲུམ་ཆང་རས་པ། d) ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ།

- a) དག་བཙུག་པ་ཉི་མ་གུང་བ།

21. གང་ཟག་རབ་འབྱིང་གསུམ་མཐའ་གསུམ་ལ་ཆོས་དགོས་པ་ཅི་ཕྱིར་ཁག་ཅན་ཡིན། (2)

ལན། གང་ཟག་རབ་འབྱིང་མཐའ་གསུམ་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཤེས་ཤིང་ཉམས་སྤྲུམ་ལེན་པ་མེད་ན་གོ་ས་ཐོན་པོ་དང་། རྒྱ་
ལོར་སྤྲུམ་པོ་དང་མཛེས་སྤྲུམ་དང་ལྷན་ཡང་དགོས་དོན་རྒྱུང་བ་ཡིན་པས་ཆོས་དགོས་པ་ཁག་ཅན་ནོ།

ཡང་ན།

དག་ཕྱོགས་སྟོབས་ལྡན་གྱུར་ཆེ་ཁ་རྩོག་འདུག་ན་བདེ་བ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཐུབ།

ལན། དག་ཕྱོགས་སྟོབས་ལྡན་གྱུར་ཆེ་ཁ་རྩོག་འདུག་ན་དོན་མེད་ཀྱི་རྟོག་འཛིང་དང་འཁོན་སེམས་སོགས་མེད་པས་སེམས་
ལ་བདེ་བ་ཐོབ་པོ།

22. དམ་པ་དང་སྤྲིག་སྦྱོང་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད། (2)

ལན། སྤྲིས་བྱ་དམ་པ་གོང་བྱིར་དུ་གནས་ཀྱང་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་དང་སྤྲིག་སྦྱོང་ལ་དགའ་མཁན་ཀུན་ནགས་ན་གནས་ཀྱང་སྤྲིག་པ་ལས་བྱེད་བཞིན་གནས་སོ།

ཡང་ན།

ཀམྱེར་དུ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རི་བོ་གང་གང་ཡོད།

ལན། ཀམྱེར་དུ་སོན་མཁྱེད་དང་འགྲུལ་མཁྱེད་སོགས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རི་བོ་མང་པོ་ཡོད།

23. དག་པོས་ཐལ་མོ་སྤུ་ལ་སྦྱར་རམ། (2)

ལན། སྤྱི་བོ་གང་ཞིག་གིས་རང་གི་དག་པོ་ལའང་སེམས་གཏོ་སྦྱ་མེད་པར་པན་ཐོགས་བསྐྱབ་ན། དེ་ལ་དག་པོས་ཀྱང་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་རོ།

ཡང་ན།

སྦྱོན་པས་བྱ་བ་གང་གང་བྱེད།

ལན། སྦྱོན་པས་སྦྱང་ཁམས་གཙང་བར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོག་སྦྱང་གཏོང་བ་ལ་ཐོགས་བྱེད་པ་དང་། མིག་དང་ཡིད་ལ་བདེ་བ་སྦྱར་བ་ཡིན།

24. གཤམ་གསལ་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ལས་གཅིག་ལ་འགྲེལ་བ་བྲིས། (3)

གང་ལ་སྒོ་ཡོད་དེ་སྟོབས་ལྡན།། སྒོ་མེད་སྟོབས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ།།

ལན། སྤྱི་བོ་གང་ཞིག་ལ་ཤེས་ཡོན་དང་ལྡན་ཡོད་ན་དེ་དངོས་མ་རང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཟང་ངན་འབྱེད་མི་ཤེས་པའི་སྤྱི་བོ་སྦྱོན་པོ་ཀུན་ལ་གཟུགས་སྟོབས་སོགས་རི་ཅམ་ཆེ་ཡང་པན་ཐོགས་མེད་དོ། ཞེས་སོ།

ཡང་ན།

ཤེས་རབ་ལྡན་པས་ཉེས་བ་དག ། སེལ་བར་བྱས་ཀྱི་སྦྱོན་པོས་མིན།།

ལན། ཡོན་ཏན་ནམ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་གྱིས་རང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཉེས་བ་ཀུན་ཏེ་གོ་ནས་དེ་སེལ་བྱའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱེད་ལ། འོན་ཀྱང་སྤྱི་བོ་སྦྱོན་པོ་ཀུན་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་རང་གི་ཉེས་སྦྱོན་ཀུན་སེལ་བར་མི་བྱས་སོ། ཞེས་པའོ།

25. གཤམ་གྱི་མིང་ཆོག་གང་རུག་བཞི་ལ་མངོན་བརྗོད་གཉིས་རེ་གིས། (2×4=8)

ལན། ཟློ། --- དེག་པ། ཤེས་པ།
ང་རྒྱལ། --- ཁེངས་པ། རྒྱགས་པ།
སྤྱལ། ---- བྲང་འགོ། ཐུཾ་གཉིས་པ།
དདུལ། --- དེན་ཆེན་གཉིས་པ། མདོག་ངན།
ཐུང་མ། --- རྟང་འཐུང་། རུང་མི་ཐུང་།
ཁང་པ། --- གནས་མལ། བྱིམ།

26. འོག་གི་མིང་ཆོག་དག་ལས་གང་རུང་བཞི་ལ་བརྗོད་བ་གིས། (1×4=4)

ནམ་མཁའ། ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་དཀར་ཞིང་གསལ།
ལོར་བྲ། དེན་ཆེན་སྤིང་ནས་ལོར་བྲ་ལེན།
སྟ་ལམ། སྟ་ལམ་དུ་རྒྱ་བའི་འོད་ཁྲབ།
ལྗོངས། ལ་དུགས་ལྗོངས་སུ་མཆོ་ཆེ་རྒྱང་མང་བོ་ཡོད།
འབྲིང་། གཞུང་གི་འབྲིང་དེམ་སྟོབ་བྲར་བ་མ་རྣམས་འཛོམས།
རྒྱལ་ཁབ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལ་མི་སྤྱ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད།
